

PŘEHLEDNÝ OBSAH PODLE ODSTAVCŮ.

PŘEDMLUVA: Cesta k primátu idee (ospravedlnění filosofie primátem idee).

Motiv a předmět, obsah i genese práce — jako příprava ke konstituci filosofie.

I. ZKUŠENOST:

1. Úvod (plán I. dílu) 1—7.
2. První předběžná orientace ve zkušenosti 8—70.
3. Strukturní analýza forem zkušenosti 71—116:
  1. Primitivní (sympatetické) spolubytí 75—80.
  2. Mythické vědomí 80—101.
  3. Vědomí osobní a předmětné: svět běžné zkušenosti denní individuální a intersubjektivní 106—116.

II. VĚDECKÁ NADSTAVBA ZKUŠENOSTI: 117—282.

1. K noeticke analýze přírodotvůrčího poznání 117—120.
2. K noeticke analýze fyzikálního předmětu a ideálu vědy 121—159.
3. Otázka jednotné vědy a (fysikalisticke) konstituce světa 160—282.

III. FILOSOFICKÁ NOESE A PRIMÁT IDEE: 283—648.

1. Předběžné úvahy: 283—322.
Subjektivace — objektivace a poměr mimoevropské filosofie (východní) k evropské — počátky filosofie.
2. Cesta filosofie k primátu idee:
  1. Počátky eurasiskafrické noese 301—322.
  2. Řecké myšlení — k jeho vzniku z mytu 323—337.
  3. Přechod k novodobým problémům 338—352.
  4. Primát idee v transcendentalismu 353—648.
    1. I. Kant: Úvod 353—360. — Vlastní Kant 361—496.
    2. Fichte—Schelling—Hegel: 497—517.
    3. Nové formy transcendentalismu:
E. Husserl: 518—583. M. Heidegger: 584—623.
    4. Srovnání zmíněných forem transcendentalní filosofie: 624—648. (Hierarchie idee a rozšíření forem kriticismu.)

ZÁVĚR: Výhledy na konstitutivní možnosti filosofické noese a na výtežky v problematice, metodice, kritice a systematice. 649—671.

Přehledný obsah. — Podrobný obsah. — Seznam hlavní užité literatury. — Zusammenfassung.

PODROBNÝ OBSAH PODLE ODSTAVCŮ.

PŘEDMLUVA.

1. (Motiv a cíl práce.): Zápas mezi vědou, filosofií a náboženstvím o primát duchovní moci. Scientism znehodnocuje ideu filosofie („nevědecké“), oficiální thomism upírá jí autonomii. Scientism je sám metafysický (fysikalism). O b h a j o b a i d e e f i l o s o f i e : 1. polemikou proti fysikalismu, 2. ukázáním cesty noese od primitivního myšlení po transcendentální jeho vzestupem k idei, 3. přípravou ku sebekonstituci filosofické noese — to motivem této práce (1—10).
2. (Předmět.): Stručný popis fenomenu noese na zkušenosti běžné, vědecké nadstavbě i vlastní filosofické noesi (11—19) — (viz ostatně přehledný obsah).
3. (Genese.): Co vyznačuje náš pokus — rozdíly proti jiným autorům — cesta autora, to jest genese idee konstituce filosofické noese — hlavní prameny (21—27) — heslo primátu idee u nás.

I. ZKUŠENOST.

1. Úvod: Noese jako sebejasnění zkušenosti, postup zkušenosti (1—4); filosofii jde o smysl celé zkušenosti, o orientaci základní a úhrnnou (4), postup: popis, analysa struktury zkušenosti, vlastní funkce poznání (vědění), problematika a metodika noese filosofické jako úvod k idei filosofie (k možné konstituci a systematice) 5—7.
2. Prvá předběžná orientace forem vědomí a názorů světových: 8—70. Poměr ku primitivním formám vědomí, potíže rekonstrukce (8—10), počátky prožívání a charakter sympatetického spolubytí (11—13), konstituce charakterů, personifikace a mythus (14—15), počátky zpředmětnování, zvěčnění zkušenosti (16—18), současně boření světa mythického (19—21), postup objektivace světa a smysl existence: ve starověku anthropocentrism (24), ve středověku theocentrism (25), renaissance a obrat k přírodě pantheism G. Bruna (27—28), příroda nedává smysl kultuře (29), obrat k přírodním vědám: technický charakter evropské civilisace, indiferentism k metafysice, vliv na filosofii (30—33) — zejména: Baconův empirism a imperialism lidského rodu (31), Galileiho ideál poznání (32), universalistické nároky exaktní vědy (33). Světový názor věd přírodních a krise kultury (34—38): víra ve vědu a konflikt vědy a víry (34—5), víra dávala hodnoty, určovala smysl života, věda ne (36—7), pramen dnešní krise, ztráta autority duchovní (38) i novodobá filosofie v područí věd přírodních (39—52): obrat k objektu, objekt znamenal objekt fysikální —

obecné platnosti (387) zkušenost spočívá na pravidlech, úkol je odkrýti (388): kategorie a syntetické zásady, jednota zásad rozumu v subjektivitě, tato pramenem objektivity (389) homogenita forem názoru i forem rozumu, v syntetičnosti je genese jednotného předmětu (390) nevychází se z předpokladů subjektu a objektu jako předem daných entit; (syntese dostává výraz v soudech, zde východisko — Kant o hodnotě ryze formální axiomatiky — 391). Cíl a smysl celé kritiky: mezi podstatnými cíli myslí je obnovení práv lidských (392).

K výkladu Kritiky čiré myslí: (393—458).

1. úvod k výkladu (393—5): postup (393) výklad méně systematicky, data typicky, ne jen historicky (394): Kritika je propadeutika, obsahující plán většího celku; idea kriticismu je nadčasová, studium její vyžaduje dlouhého úsilí (395),

2. k problému objektivity (396—423):

problém objektivity jako problém soudů o objektech (396), předmět soudů zkušenostních (397), gnoseologický obrat (398), kritika není pouhé obrácení poměru objektu a subjektu, ale vzestup nad tyto pojmy (399), transcendentální reflexe znamená nový stupeň volnosti myslí (400), transcendentální dle Kanta (401), hlubší smysl rozdílu syntetického a analytického (402), Charakter syntese apriorní jako předkreslení možností (403), pojem a jednota vědomí (404), zakotvení objektivity v subjektivitě a formalism logicismu (405), problém subjektivní dedukce a jeho metoda heuristická (406), filosof „v ideálu“ a svoboda myslí (407), primát praktické myslí, transcendentálnost a „nadsvětskost“ filosofie (408), transcendentální analyтика a petitio principii (409), to syntetické není petitio principii, ale principium samo: odhalení principu v genesi (arché) a v cíli (telos) (410), překročení oblasti vědomí a pojem umožňující podmínky, intelligibilnost rozhodnutí jako otevření dimense svobody (411), konstituce specifických oblastí a její metoda (412), idea předmětnosti vůbec (413), časoprostorové rámce předmětnosti (414—417): vývoj k transcendentální aestetice (414), aktivita myslí určující, předkreslující tvary předmětu (415), syntetická produktivita rozumu ve vztahu ku smyslovosti (416), od genese prostoru v subjektivitě ku objektivní platnosti geometrie (417), teleologická významost funkcí myslí (418), oddělení smyslovosti od rozumu věcí metody (419), charakter zkušenosti a vědy (420) a poměr obou jako základu a hypotetické nadstavby (421), genese poznání a otázka subjektivní a objektivní dedukce (422—3);

3. k problému subjektivity (424—38):

problém subjektivity v tehdejší psychologii (424), asociace a problém transcendentální affinity (425), předmětnost vodítkem analys

(426), o schematismu (426—8): Heideggerův výklad o obrazotvornosti jako základní funkce (426), pojem schematu u Kanta (427), úkol schematismu jako omezení mysli na možný názor (428), pojem subjektu u Kanta (429—38): subjekt jako jev a jako jednotící funkce (429), jednotící funkce appercepce a subjektivita vůbec jako korrelát věci o sobě (430), charakter poznání o subjektu (431), vědomí a rozdíl pouhé myslitelnosti (432), pojem transcendentálního vědomí získan cestou reduktivní, ne psychologickou (433), transcendentální vědomí jako myslitelná podmínka po stránci logicko-formální (433—4), otázky paradoxií a paralogismů (434), povaha empirického já jako jevu mezi jevy, mezi věcmi v přírodě (435), otázka podstaty duše „o sobě“ (436), problém substance v transcendentalismu (437—8), substance jako forma, ne podmínka zkušenosti (437), transcendentalismus ne syntesa, ale normativní princip pro konstituci oblasti empirie, racionalismu i irracionalismu (438).

4. Problém „věci o sobě“ u Kanta (výklad a domyšlení): (439—454):

,věc o sobě“ titulem problému nepodmíněnosti, tedy svobody (439), o metodě pomyslné transcendence (440—1): imaginární transcendence (440), transcendentální noese a „světový“ pojem filosofie (441), říše nutnosti a říše svobody u Kanta (442), k pojmu subjektu a objektu i této korrelace (443), Nic předmětem metafysiky a Kantův „obrat před propastí“ (443), Nicota a Bůh termíny problému věci o sobě (444), postulát vykázání místa tomuto problému v čiré myсли (445), to znamená problém jako proces o více fázích (446), problematičnost rozumu a smysl její (447), věc o sobě indexem objektivity infinitního postupu (448), úlohou myсли idea jako norma postupu a její imperativní charakter (449), tento nový rozdíl idee chrání kriticismus před točením se v kruhu i před paradoxností metody (450), vývoj pojmu „o sobě“ k idei limity (451), tato limity objektivity jako nekonečný cíl poznání (452), illusio absolutního objektu (453), pojem absolutního subjektu a Nic jako limity (453), Svoboda a illusio mezi (454), etika odhaluje snáze nepodmíněnost idee, její „o sobě“ (455), pořádek věcí, jež „jsou“ a toho co „má být“ (456), imperativ idee a anticipace rozhodnutí (457), divák a kritik v transcendentální noesi (457), dimense transcendentální filosofie jsou dimense idee resp. ideálu noetického, etického, estetického a náboženského, ve vztahu k člověku, jako cíle kultury (458).

K výkladu estetického, etického a náboženského rozdílu idee (459—85),

1. estetická dimense, program (459), spojitost estetické a etické dimense idee v soudech (460), stupeň plnění idee v estetickém prožití (461—4): hodnocení jako nový postoj ku věcem (461), subjektivní princip soudnosti a uspokojení myсли (462), idea nazírána citem v ideálu (463), omezenost splnění idee v estetickém rozdílu a absolutnost mravního příkazu (464);

2. etická dimense, primát praktické mysli nad jakoukoliv činností, i nad „neinteresovaným“ věděním (465), idea jako požadavek činu, ne jako názor činu (466), dvojí kausalita dle Kanta: nutnosti a svobody (467), problém praktické soudnosti, soudu mravního a typus mravního zákona (468), mravné smýšlení, typ zákona a určení vůle (469), intelligibilní určení vůle a ideál (470) (supra posse tenemur), forma mravního smýšlení analogon čirého názoru, ač imperativní (vůči indikativnímu) (471), kategorie svobody jako formy čiré vůle (472), konstituce čirého praktického vědomí (473), Kantovský formalismus není než rigorismem mravním — jde o „formalitu“ čiré vůle, mravního smýšlení (474), kategorický imperativ jako formulace maxim (475), humanitní jeho obsah (476), idea autonomie etiky (477), idea v praktické mysli konstitutivní a immanentní (478);
3. náboženská dimense idee, ideál praktické mysli jako předmět filosofie (479—485):
smysl a cíl etického jednání (479—80): cíl a smysl mravnosti nejvyšší dobro (479), určení člověka a jistota víry (480), náboženství podmíněno morálním smýšlením, theonomie není v odporu s autonomií (481), jedině etická dimense idee je nepodmíněná, ostatní jsou hypotetické příkazy (482), poznámka ku Kritice praktické mysli (483) a srovnání dimensi ideí (484), filosofie náboženství a historické formy náboženství (485);
4. anthropologie u Kanta (486—95):
otázky, co mohu vědět, jak mám jednat, v co mohu doufat, vztaženy na člověka — předmětem anthropologie (486), anthropologie není psychologie (487), problém organismu jako jednoty cílů (488—9): dvojí kausalita u člověka (488), teleologická forma myšlení jako regulativní princip (489), nás rozum a názor (490), nás rozum a idea (491), idea a konstituce mysli (492), přirozený a intelligibilní rád světa (493), příroda, kultura a postulát nadstátního morálního systému — Kant o společnosti národů (494), konečný cíl lidstva a otázka Heideggerovy metafysiky (495), Kriticismus filosofií svobody mysli jako korrelátu idee (496).
2. Pokračování transcendentalismu u Fichte, Schellinga, Hegela (497—517):
východiska všech tří filosofů z Kanta (497), konce Fichtovy filosofie v novoplatonismu — otázky genese zákona společné s ostatními (498), Schellingův pokus o intellektuální názor (499), všichni tři se snaží o dosažení absolutna v poznání, o překročení hranic kriticismu: konec Fichteho v mystice, Schellinga v empirismu a Hegela v abstraktní dialektice (500), genese poznání a kategorie vznikání (501), Hegel a pohyb ideí (502), jeho fenomenologie ducha (503), syntesa u Hegela a Kanta (504), konečnost rozumu Hegelovi mo-

tivem ku pokusu o překonání (505), jeho obrat k cestě náboženské (subjektivace) a odtud k logické objektivaci (506), mysl a předmětnost v kriticismu (507), dualism formy a materiálu má být překonán u Hegela finitně, definitivně (508), důsledky pro poznání: poznání přestává jako proces, pro absolutního ducha je postup jen zdánlivý (508—9), k pojmu vznikání který není genetický (509), princip absolutního idealismu je problematický (samohyb pojmu) (510), Hegelovy konsekvence pro vývoj filosofie a popření svobody (511), totalitní nároky Hegelovy filosofie (512), překonání dualismu je primativnější jednota (513), celkový úsudek Cassirerův (514), dialektika není jen pokus o poznání, je transposice problému do jiné dimenze (515), otázky po cíli, smyslu dialektiky (a zodpovědnost myсли) (516), poměr dialektiky k „hlavním cílům myсли“ a otázky hierarchie hodnot (517).

3. Novější formy transcendentalismu (518—585): fenomenologie, existenciální filosofie a navazování na Kanta, resp. Descarta (518), linie Descartes—Tschirnhaus—Lambert—Husserl (519—525): obecně (519), navazování Husserlova na Descarta a Tschirnhaus (520), Lambert a eidetika (521—2), metoda ideace (521), materiální apriori (522), říše pravd — alethiologie (523), otázka spojení říše pravd se skutečností, a fakty empirickými u Lamberta a Kanta (524—5), ontologie Lambertovi základem (524), Lambert, Crusius a historické místo vzniku rozdílu mezi analytickými a syntetickými soudy (525), Fichte, transcendentalism a fenomenologie (526—34): genetická metoda Fichteho, zření a východisko z praktické myсли (526), Fichteho vědouka a idea poznání (527), intellektuelní názor jde na „sollen“ u F. — pojem vědomí a idealism (528), mysl teoretická i praktická (529), genetické zření intelligibilního cíle u F. (530), aktivita a pasivita v procesu poznání dle F. (531—2) relativnost analys dle hlediska (531), centrální úkol produktivní obrazotvornosti (532), genetický pohled, smysl genese a pojem absolutního života u F. (633), konce F. filosofie v novoplatonismu, jeho akosmism a náboženská filosofie jako kvietiv myсли (534), transcendentální empirie Lambert a Natorp (535), Natorpovo pojetí subjektivity (536—8), subjektivita protipólem vší objektivity (536), objektivace, pól a zření (537), Natorpovi scházela fenomenologická metoda (538), problém subjektivní dedukce (539—40): doplnění objektivní dedukce (539), a sice novým výkonem zření (540).

Husserlova fenomenologie (541—583):

(spisy H.) prameny a výkazy fenomenologie (541), kritiky fenomenologie (542), Folwartova práce: Kant, Husserl, Heidegger (543—4), výklad fenomenologie na základě zmíněné práce (545—575): vlastní otázka Log. Zkoumání je poměr ideálního a reálního a otázka evidence pravdy (545), fenomenologie se liší od psychologie (546), ideace podstaty (Wesen) (547), v druhém

dílu Log. Zk. krystalisuje metodicky předmět fenomenologie (548), konkrétní zkoumání fenomenologická v druhém dílu Log. Zk. (549), výtěžky této ideace (549—552): intencionalita aktů (549), smyslový a kategorialní názor, materiální ontologie a teorie předmětů (550), problémy přírody a rozumu a vyplnění syntese (551), k vlastní transcendentální fenomenologii „I de ē“ (552—560): metoda redukce (552—555): psychologie, vypnutí vztahů a immanence (552), trans. redukce a fenomenologie jako historický cíl vší filosofie (553), popis metody redukce a naše charakteristika její (534—5), pohled třemi vrstvami subjektivity, podstatné i nahodilé (556), cesty redukce (557), obrat od předmětu k fenomenologii myсли a otázka evidence (558), idea postupné adekvace a Kant (559), problém konstituce předmětu vyžaduje prohloubení základů logiky, řešení problému intersubjektivity (560), k základům jedoucí fenomenologie „Transcendentální a formální logiky“ (561 až 569): radikální počátek a vědeckost filosofie, otázka odpovědnosti u Husserla a Kanta (561), subjektivní stránka logiky (562), souvislost s Log. Zkoumáním (563), poměr logiky a formální ontologie (564), fenomenologický základ logiky (565), co znamená transcendentální redukce pro logiku? (566), zíráni smyslu pod principem identity a logika jako nástroj (567), logika pravdivosti a vztah na předmět (568), konstituce vší objektivity v čirém vědomí (569), otázka konstituce druhého já podle Meditací (570), dvojí epoché, konstituce celého světa intersubjektivity (571), založení intersubjektivity v solipsistické egologii a kritika této cesty (572), genetická konstituce intencionality (573), absolutní život jako poslední základ (574), k charakteru této konstituce (575), Kritické otázky (576—583): námítky Folwartovy nejsou rozhodující (576), potíže výkladu intence na předmět jako něco, čeho čiré vědomí nepotřebuje (577), irracionalita vzniku, a o rozvinutí logu v egologii (578), otázka rádu jako prius pro vznik (579), arché, telos a rozměry idee (579), dimense tázání se a zření neobsahuje všechny dimense noese, filosofie (581), neproblematičnost intence zíráni a otázka cíle (582), k otázce konstituce filosofie (583).

Heideggerova existenciální filosofie (584—615): Navazování na Husserla i Kanta (584), otázky další dimense vůči fenomenologickému principu (585), problém intelligibilní rozhodnutelnosti jako dimensi mravního řádu otevírající apriori (586), otázka posledního zakotvení u Kanta a Heideggera (587), výklad Heideggerovy filosofie (588—613): existenciální základ, fundamentální ontologie (588), výklad bytí ve světě (589 až 598): charakter běžné zkušenosti (589), charakter celku přirozeného světa (590), vnitřní bytí, spolubytí, já, někdo, vrženost v existenci (591), struktury nalézání se atd. (592), základní fenomen úzkosti a starosti (593), pohled na problémy idealismu a realismu (594), pravda u Heideggera a „věčné“ pravdy (595), bytí ke konci,

k smrti, jako modus bytí (596), předběhání do smrti (597), svědomí a rozhodnost (598), časovost (599—603): modus času (599), ekstatický charakter časovosti (600), existenciální pojem vědy (601), problém světa problémem transcendence (602), oscillování mezi ontickým a ontologickým umožňuje odkrývání struktur (603), k dějinnosti (603—4), světový čas (604). vlastní metafysika u Heideggera (605—610): onticko-ontologické dimenze a slepotu k hodnotám (605), Heidegger-Kierkegaard a Sternbergova kritika „bytí ke konci“ (606), není to ontická reakce? (607), otázky Follwatory a naše i Heideggerova odpověď (608), výklad metafysiky podle Heideggera (609—10): metafysika jako dění; existence drží sebe v základní Nicotě — svoboda ke vzeti důvodu, problematika a kritika Heideggerovy filosofie (611—15): otázka základů a úkol logiky u Husserla a Heideggera (611—2), základ u obou neurčitelný: absolutní život i Nicota (611), Heidegger a fenomenologie: tázání se zření a existence (612), transcendentální forma existenciální filosofie a dvojí svět (svobody a nutnosti u Kanta) (613), existenciální filosofie, předpojatost či nepředpojatost základní idee (614), zření a dění, metafysika a dialektika Hegelova (615).

Srovnání s Kantovskými otázkami a Heideggerův výklad Kanta (616—623): cesty k říši svobody uzavřeny pro existenciální filosofii přirozeného bytí člověka (616), předběhnutí k nekonečnosti a ke konečnosti smrti (617), cesta k etice a náboženství a autonomie myсли (617), Rickertovy námítky logického konce (618), Heideggerův výklad Kanta (619—623), připojení ontologie skrze fenomenologii (619), odbočení do metafysiky Heideggerovské (620), poměr objektivní a subjektivní dedukce (621), Kant, anthropologie a existenciální filosofie, Kantův ústup před metafysikou Nicoty — podle Heideggera (622), ústup vskutku otevřel novou cestu (623).

4. Ke srovnání hlavních forem transcendentalismu (624—648):

Potíže autokritiky vně systému (624), potřeba nadřízeného hlediska (625), požadavky radikality základu, universality a autonomie filosofie transcendentální (626), v zájemné kritice směru transcendentálismu (627—644), otázky základní intence, výkonu a formalisace (627), základní otázky existenciální filosofie (628), směr a konec této filosofie Nicoty (629), existenciální filosofie a zírání druhého terminu: subjektivity (630), transcendentální divák, neinteresovanost a motiv existenciální (631), nutné důsledky analytické metody a každé, i transcendentální empirie (632), idea infinitního postupu u Kanta (633), idea kriticismu je universálnější, resp. schopna rozšíření universálního (634), nadstupeň (dimense) svobody (635), a nutné doplnění subjektivní dedukcí (Idea kriticismu, idea diváka, idea existence) (636), otázka proč, otázka jak, otázka k čemu (637), jejich indikativnost a imperativnost, koordinovanost ve vý-

konu a nadřazenost v idei: primát řádu a praktické mysli (638), hypotetičnost a kategoričnost norem (639), platnost idee (640), příklad poměru idee ku platnosti (641), vědomí, nicota, logos a řád (642), srovnání forem transcendentalismu otázkou primátu, problém hodnocení (644), tři dimense mysli: existence přirozená, zření pravdy a jednání marní jako cíle (644).

Domyšlení kriticismu jako otevírající metody, jako získávání stupňů svobody mysli (645—648): otevírající apriori (645), anticipace možnosti syntese (646), rozšíření idee kriticismu schopno pojmuti v sebe ostatní formy transcendentální filosofie i noese vůbec (647), problémy, jež se otevírají a výhledy na možnosti konstituce idee filosofie (648).

ZÁVĚR: 649—671.

649. Popis fenomenu noese na cestě za primátem idee jako rozstup reflexe od existence a expanse noese.
650. Zvětšení distance mezi ideou a skutečností ve stupních od primitivního myšlení přes běžnou zkušenost a vědeckou nadstavbu až po transcendentální reflexi.
651. Různé postoje k fenomenu, oddělení reflexe od prostého prožití a potřeba odlišiti mezi nimi postoj filosofický.
652. Genese filosofické noese z motivu úžasu nad zmíněným fenomenem vědomí o vědomí vzniklé tázání se: jak? proč? k čemu? — problematica s postulátem autonomie mysli tázající se i odpovídající.
653. Dělící pojmy subjektivace a objektivace jako procesy různé co do svých stupňů i co do cíle.
654. Možnost konstituce filosofie ze společného pramene s vědou a náboženstvím dle rozlišení cíle.
655. Charakter vědění jako theticke (ev. hypoteticko-konstruktivní) činnosti vymezeného oboru i metody — neproblematické.
656. Charakter heteronomie náboženského cíle — otázky vzájemného poměru hierarchie (etiky a náboženství) znamenají vždy odlišení.
- 657—661. Charakter „metafysičnosti“ filosofie: nejde o ovládnutí hotové zkušenosti (resp. světa), ale o problematiku hlubší (657). — Otevření oblastí úkolem metafysiky — oblasti přístupné zkušenosti stávají se ex post pόlem poznání a vědy (658). Metafysika je problematika otevření nových oblastí, budování nových cest poznání (659), možnost směrového určení metafysického dění, jež je dynamickým motorem expanse vědění (660). Důsledky „nepřesnosti“ noeticke formalisace (podání v řeči či symbolech) — řeč je návod k analogické noesi, k porozumění. Pojmová thematisace — současně s antithesí další problematisace (661).
662. Nové stupně volnosti mysli vůči existenci „vzestupem“ i „sestupem“.

663. Formálně „hledání pravdy“, to je idee limity výkonu noese. Transcendence aktuálních „možností“ = omezenosti psychického (individuálního) výkonu v noesi.
664. Problémy essenciality jako nutnosti a existentiality jako náhodnosti — otázky proč? k čemu? ani v reduktivní subjektivitě není výkon zírání existenčně-kreativní.
- 656—666. Pokus o zodpovědění otázky resp. nabytí konstitutivní možnosti z poměru účasti teoretické mysli na úkolu praktické mysli: nahlízení hodnot (665). Nepodmíněnost účasti na říši svobody zasahuje i mysl teoretickou jako konstitutivní (pod primátem mysli praktické) — limita koincidence: essence — existence ve smyslu toho, co má být (existence ideálu — v říši svobody).
667. Hierarchie mysli praktické nad teoretickou i nad existentialitou.
668. Celková konstituce (všech rozměrů noese) není možná jednoznačně z indikativních stupňů výkonu.
669. Není jednoznačně možná ani z formalisace výkonu v symbolech: strukturní formalisace vede k relativismu historickému a indifferencismu konstitutivnímu — mimo to otázka konstituce forem logiky a formálnosti vůbec je již pro „systematologii“ konstitutivní.
670. Výsledek: možnost konstituce filosofické noese ze zodpovědnosti mysli vůči podstatným cílům lidské existence je primerní; pak teprve z výkonu a z formalisace.
671. Veškeré výtežky práce, výhledy v problematice, metodice, kritice a systematice noese: pojem „otevírající“ metody či postoje, pojem pomyšlné transcendence — essence — existence v limitě intelligib. světa, možnost konstituce hodnot ze „subjektivace“, problém subjektivace a objektivace, dořešení problému objektivace, objektů vůbec, problémy transcendentální posice a negace, problémy toho „o sobě“, hierarchie ideí transcendentální filosofie, pojmy „arché“ a „telos“ noese, pojetí dialektiky jako transposice noese do fakticity, existence, výhledy na konstitutivní možnost logiky a formalisace vícestupňové (cyklické i necyklické, atd.).

i u Descarta (40—42), zápas filosofického idealismu a přírodotvůrčího realismu (pokus o nový obrat 43—45), *genese transcedentálního obrazu* (46—55): vztah subjektu k objektu v primivní (předmětné) i běžné zkušenosti (46), *these* naivního realismu a intersubjektivita (47—8), subjektivnost a skepsis (49), — u Descarta (50—52): cílem skepsis: bezpečné a jasné vědění, metafysika k vědění fyzice (50), jeho metafysika závisí na theologii (51). Descartův pojem subjektu co substance vložené do světa znamená nedosažení transcendentálismu (52), předběžná charakteristika poměru subjektu k objektu s hlediska transcendentálního (53), *postup transcedentalismu* přes idealismus psychický (Berkeley) i přes empirismus (Hume, 54—5). K charakteru transcendentální *noese* (56); *forma subjektivace*: 57—8: odvrát od světa a spočinutí v absolutu: a sice splynutí s Bohem a rozplynutí v Nirvaně (57) — hodnoty náboženské a kultura (58), aestetické hodnocení jako forma životní a kultura (59).

Souhrn výsledků této předběžné orientace: 60—64: a kritika jich (65—70), k typologii světových názorů (Fichte, Schiller, Kretschmer, James, Ostwald a Jaspers). Linii immanence-transcendence (introverse, extroverse) nutno doplnit formami primivní jednoty (sympatetické) i transcenčujícího vytržení (náboženského entusiasmus a transcendentální *noese*) (62—4), hledání idee filosofie není předem vázán na nějakou normu (66), je hledáním jednoty jako regulativní idee (principu metodického) (67), o pohybu myšlení v rozmezí immanence-transcendence, směry subjektivace a objektivace a o nadimensi transcendentální (68—70).

3. K strukturní analýze forem zkušenosti: 71—115. Popis klasifikačními pojmy a pojmy typu (morfologické) (72—4), dialektické směšování protikladů a seriové řazení typů (73), deskripce sympatetického pocitování ve stadiu syntetickém (75—77), kritika reflexologie (E. Strauss 76—77), sympatetické prožívání jako biomorfní názor (spolubytí), jež nerozlišuje subjektivitu-objektivitu, emotivnost a pocitování atd. (79).

Deskripce mytického názoru světového: 80—96.

Vývoj mytu (80—87): ustavení se intersubjektivních charakterů, resp. jich personifikace (80), projekce vnitřní emotivnosti a vnější totémické pospolitosti (81), duše v mytu (81) já, vytvoření mravně jednající osobnosti (83), od mytu k náboženství: přerod a konec mytu v náboženství (84—5), a v instrumentálním, věcném názoru, předmět, předmítání (86), role řeči od stadia mimiky a analogie do stadia značky věcí (slova jmenovací 86), zúžení magické aktivity na instrumentální (87). Struktura mytického vědomí: souvislost neomezená, konkrescence, indiference časoprostorová (neurčitost lokalisace), neurčitost kausální (88—89), pars pro toto proti kvantitativní a kvalitativní diferenciaci, diferenciace hodnotící emotivně, resp. nábožensky (90—93), sakrální principy mytického určení

časoprostorového (91), kosmogonie a idee spasení (92), mythus a čísla (93), logika mytu (94), mythus jako řád (ritus) pro jednání (95), jeho konec v řádu náboženském, ethickém a v jednání světském, rye instrumentálním (96), přechod od mythuku z věcnění s věta jako regres (97), jako progres od synestetického prožívání (98), rozstup světa na svět vnitřní a vnější (98), sledovaný na vývoji řeči (99), zvnitřní prožívání současně s odcizením vnějšího světa (100), pohled na další fáze (101).

Rozstup zkušenosti na subjektivitu, intersubjektivitu, objektivitu a objektivitu (vědní), předběžné poznámky ke struktuře tohoto rozstupu (102—104): o logicky určité struktuře, o identifikaci časoprostorových míst pořadových pro obsahy a méněné věci (103), o intersubjektivitě řeči (103), o jednotlivých fasích immanentní transcendentní relace „akt — obsah — věc“ (intenc. objekt) jako východisku teorií poznání (104).

Strukturální deskripcie individuálního vědomí a intersubjektivního (105—115): individuelní a jedinečné (106), obsah jako předmět (107), spojitost s intersubjektivitou (108—9) a problém solipsismu (108), k analyse intersubjektivní zkušenosti: čas, prostor (110), realism (111), anthropocentrism (112), věc jako odpór proti akci, síla jako analogon vůle, počátky kausálního a substanciálního určení (113), proces ideace určující identické místo v čase je základní moment individuace (singulárnosti) předmětu (114).

Další cesta poznání za objektivitou: zprvu spojená filosofie-věda (115), od níž se odpoutává vědecké určení předmětu (desindividualisace, dehumanisace, hypotetický předmět ideální, fikce, číslo, funkce a konečně operace abstraktně-logická) postup k objektivitě fysikalismu (116) — předběžná charakteristika.

II. VĚDA — PŘÍRODNÍ, VĚDECKÁ NADSTAVBA ZKUŠENOSTI.

1. Knoetické analysi přírodovědeckého poznání světa: 117—257.

Úvod 117—120: možnost popisu struktury vědy buď přechodem od intersubjektivní zkušenosti (geneticky) neb charakteristikou dnešní logické struktury: tato bude provedena až kritikou fysikalismu, zprvu tedy půjde o proměnu intersubjektivního světa běžné zkušenosti ve svět předmětů fysikálně-matematičkých, obecný charakter vědy: determinism elementární (statistický), kausální a teleologický v komplexech, předpoklad logického objektivismu.

2. Knoetické analysi fysikálního předmětu: 121—152. Cílem fysiky je fysikální behaviorism, totiž chování se věcí — výpočet průběhu dění — proto je prvou naší otázkou otázka proměny či přiřazení předmětů zkušenosti ku fysikálním (121),

d e s i n t e g r a c e předmětu zkušenosti na primární a sekundární vlastnosti a měření v prostoru (geometrisace světa), pak otázka co je v prostoru (fysikalisace) (122), **g e n e s e a p o s t u p g e o m e t r i s a c e s v ě t a** (123—128): historická genese ze zeměměřické praxe (124), genese teorie v Řecku (125), teorie jako vyšší skutečnost (126), záměna nehomogenního perspektivistického prostoru zkušenosti, prostorem euklidovým (127) znamená představu tuhého tělesa. Měření času je měření přiřazovaných prostorů (drah pohybu) dle konvence o současnosti považovaného za rovnoměrný (128). **O p o d s t a t ě f y s i k á l n í h o p r e d m ě t u**: předvědecké spekulace a uvedení kvalit na kvantitu (129), diskontinuita vlastnosti a kontinuita přiřazených čísel (130) k vývoji pojmu prostoru, hmoty a síly v Newtonově fysice (131—132), **L a p l a c e ū v i d e á l m e c h a n i k y** (133), noetický charakter tehdejší fysiky (134), předpoklady toho ideálu mechaniky jsou neudržitelné (135), hledání cesty (136) k řešení v moderní fysice relativistní a kvantové (137—3). **S t r u k t u r n ě n o e t i c k á c h a r a k t e r i s t i k a t e o r i e r e l a t i v i t y** (139—146): opuštění idee absolutního prostoru připravováno již dříve (139) positivistický princip aequivalence effektu a identitas indiscernibilium (140), mechanika tuhých těles, akce do délky a princip signálů světelných (141), relativita údajů prostoročasového měření (142), relativistní kosmologie (143), rozklad předmětu ve světočáry (144), charakter popisu a konstruktivní ideace (145), pojem zákonitosti v relativistní fysice a determinism (146), **n o e t i c k á c h a r a k t e r i s t i k a t e o r i e k v a n t** (147—149): nové pojmy předmětu, prostoru i energie (diskontinuum) (147), otázky určení identity předmětu (experiment) a kausality: statistický determinism (pravděpodobnostní) (148), abstraktivnost fysiky a přímé přiřazování číselných faktorů k datům experimentálním (149), směr klassický proti tomuto postupu avantgardní fysiky a pravděpodobné trvání dualismu kausálního (kontinuelního) a diskontinuelního (statistického) popisu (150), obecný noetický význam pravděpodobnostních elementárních zákonů (151) a zákony klassické, zjednodušující (celkové) a elementární kvantové ve fysice: tyto jsou přesnější (152). **C h a r a k t e r f y s i k y**: postup abstrakce ve fysice a instrumentální (pragmatický) význam teorií (153) k ideálu jednotné vědy (154—156): Machův psychofysiologický empirism (155) a dnešní fysikalism t. zv. logický empirism (156).

3. **O t á z k a j e d n o t n é v ě d y**: **r o z b o r C a r n a p o v y l o g i c k é k o n s t i t u c e s v ě t a** (157—282): úkol a plán této konstituce světa: jednotný rodokmen pojmu (157), pravá věda je ryze strukturní (formální) — námitky předběžné (158), přehled předmětů a zařazení jich v systému (159), vztahy přiřazení a vztahy podstaty (160), heteromorfie strukturní a možné následky vyřazení smyslu (161), otázky forem systému (162) k funkci extensní (163), konstituce

řetězem definic (164), o thesi extensiality (165—171): původ these u Wittgensteina (165—6), jeho logika a metafysika (166—7), Russelovy námitky (168), spor o základy logiky není jen otázkou technickou (169), Carnapův průkaz these extensiality (170), a zúžení logiky na počet výrokový (171), převoditelnost výroků a námitka kriteria totality (172—3), jde vědám jen o t. zv. logickou hodnotu výroku? (174), lze cizí psychické konstituovati z fysického? (175—193): psychofysické a behavioristické these neprokazatelné (175), ukázky možností překladu (176), primérnost teoreticko-poznávací (177), psychofysický parallelism nedává možnost přiřazení, je prázdným pravidlem (178—9); these tato je metafysická hypotesa a nemá smyslu v systému (180—1), fysika a přiřazování (182—3), metodický materialism a volba fysické base (184), máme vůbec jednotnou konstituci fysiky? (185), máme jednoznačné přiřazení mezi předměty zkušenosti a předměty fysiky? (186—8), data zkušenostní, konvence fysikální a heteromorfie obou řad (186—7), požadavky deskriptivní analýsy (189), o konstituci psychického cestou behaviorismu (190—192): jde o analogii vycházející z vlastního psychického, ne z fysického (191), a o konstituci tohoto z fysické řady (192), logická konstituce psychického z fysického je nemožná (193), o basi vlastního psychického (metodický solipsism) (194—200): teoretickopoznávací pořádek předmětů (194), ještě volba solipsistické base — a epoché (195), dané je bezsubjektivní (196—7), cesta od solipsistického obsahu ku intersubjektivním, kritika postupu, jímž se konstituce obchází (199—200), srovnání s Ziehenem (199), o quasikonstituci (200). Volba základních elementů a relací (201—216): elementární prožitky jsou místa v proudu prožitků, jež nejsou jednoznačně určitá (201), k methodě t. zv. quasianalysy (202—207): quasisoučásti náhražkami složek (203), úloha quasianalysy formalisováním postupu zkušenosti, příklad (204), a kritika postupu (205—6), quasianalysa a quasikonstituce (206), Quasianalysa je syntesa intuitivně daná, formalisovaná (207), quasikonstituce a konečný počet operací (skládací stavebnice světa) (208). Stanovení základních elementů, či relací (209 až 216): požadavky kládené na základní relace (209), nepřesnost pojmu sférové příbuznosti (210), logická konstituce nucena používat pojmů nelogických a thesi metafysických (211—214): rozšíření konstituce o nelogické pojmy a otázka ryzí strukturálnosti systému, postup odvozování (211), v systému je heteromorfie, smíšení principů (212), konkrétní postup konstituce základních pojmu (213), postavení logiky v systému (214), systém nevystačí s jedinou základní relací (215), poznámka ku konstituci fysických a fysikálních předmětů (216).

K určení forem předmětů (217—228): obecné poznámky (217), konstituce kvalit smyslových dle počtu strukturních dimenší a její neurčitost (218), konstituce časoprostorového pořádku není

provedena (219), kritika odvození stejného místa v poli zrakovém (220), svět není strukturní rebus (221), kritika konstituce cizích sobě tříd z jediného základního prožitku (222), k rozdílu mezi barvou a mísou (223), intuitivní nadurčitost a logicky strukturní určitost (224), konstituce počítků pomocí quasianalysy, požadavek fysikalismu (225), konstituce fysického prostoru ze zrakových vjemů (226), konstituce dat jiných smyslů přes orgány (227), kritika konstituce vlastního fysického, jakoby „mě“ vědomí obsahovalo jen data smyslů a vztahy na fysické předměty — to jsou metafysické these fysikalistickeho materialismu (228).

O tázky vyjadření, formalisace systému v několi řečech (229—234); logistický text a překlady s hledisek běžné řeči, reálných věd a fiktivní konstrukce (229), fiktivní konstrukce má sloužit kontrole správnosti (230) její neurčitost (231) fiktivní konstrukce struktury (232) rozdelení úkolu konstituce mezi dva subjekty odporuje metodickému solipsismu (233).

P ravidla konstituční (235) jsou pokusně postavené konvence, nemají jednotného principu.

V l a s t n í n á v r h konstituce (235—260): (příklad konstituce předmětů vlastního psychického), konstituce logických a matematických předmětů (235), základní relace (236), elementárních prožitků (237), třída kvalit definována konstantou $\frac{1}{2}$ — (238), zrakové pole pomocí dimense strukturní (239), počítky jako relace (240), současnost (241), pole a místa zraková pomocí vztahu cizosti, dříve podobnosti (242), konstituce barevného tělesa a průkaz převedení na základní relaci (243), pořádek časový (244), strukturní konstituce předmětu a irracionalita prožitku (245), konstituce fysických předmětů (246), vynechává se konstituce intersubjektivních mezičlenů (247), behavioristická (?) konstituce jiných smyslových kvalit i citů přes orgány smyslové (248), konstituce „já“ jako třídy duševních stavů (249), empirickému logicismu schází spojení mezi empirií a logikou (250), konstituce fysikálních předmětů (veličin stavových) (251), volba této veličin není jednoznačně určitá (252), konstituce biologických předmětů: třída lidí dána třídou těl (253), cizí psychické dáno jako hypotesa vázaná k mému tělu (254), pojem intersubjektivního přiřazení (255), věda nemůže být takto konstituována (256), konstituce nižších duchovních předmětů (257), příklad konstituce mravu zdravení a aekvivokace hygieny a etiky (tamtéž), konstituce vyšších předmětů duchovních (hodnot) přímo z prožitků vede ku deskriptivně relativistické morálce (258), k základní tendenci empirismu (259), k otázce konstituce hodnot (260).

P r oblém formalisace konstituce: eliminace základních empirických relací a postulát nových fundujících relací (261 až 264): oč jde (261), kritika tohoto postulátu metalogického fundování logiky (262—4), je to přiznání nepostačitelnosti postupu logického empirismu vůči daným problémům.

Souhrn thesí konstitučních (265).

Souhrn naší kritiky této konstituce (266—282): rodokmen pojmu má být fiktivně konstruovaným strukturním modelem světa (266), otázka převoditelnosti řetězovými definicemi a otázka ryzí strukturálnosti (267), předpoklady konstrukce, dvojí subjekt: A a 'my' znamená quasikonstituci (268), primitivně zjednodušená stavba světa (269), hra s pojmy a otázky podstaty (270), nedomyšlenost empirismu (271), poznámky k noetickým problémům konstituce (272), otázka extensionální logiky a konstituce logik (273), metafysická posice fysikalismu v pozadí upotřebení teorie tříd a extensní these na konstituci nelogických předmětů (274), ideál jednotnosti vědění je desideratum nesplnitelné takovou konstitucí (275), neurčitost základů a přiřazení (276), a these primátu matematicofysikálního poznání (277), otázka vědeckosti, definice mezí vědy (tamtéž), čistě formální vymezení nestáří (278), desiderata, postuláty a faktá (279), positivní práce logistická a pretense logického empirismu nahraditi filosofii (280), co lze takto vybudovati (281), poslední formulace jednotné vědy (282).

III. PROBLÉMY FILOSOFICKÉ NOESE:

1. předběžná orientace (úvodní kapitola): ku snaze filosofie o jednotu poznání (283) a ku problematice konstituce světa (284), poměr subjektivační a objektivační noese (285), předběžné poznámky ke konstituci filosofické noese; zde nejde již o konstituci noese, ale o přípravné rozvinutí problematiky a metodiky (286). — K poměru východní a západní filosofie (287—322), předběžné úvahy (287—300): filosofie jako teorie a praxe (287—290): idea, výkon a jeho zmechanisování v techniku myšlení (288—9), stagnace myšlení na východě ve středověku a renaissance v Evropě (290—1), universální charakter evropského myšlení (292), a syntesa východní a západní noese v křesťanství — Logos v ev. sv. Jana (293), poměr křesťanství k filosofii (294), požadavek autonomie mysli (295), transcendentalism a technika řeči (296), k problémům interpretace (297), ku programu dalších úvah (298—300): mimoevropská filosofie jen jako přínos k evropské (298), sledování procesu objektivace idee (299), předběžné poznámky ku problémům konstituce filosofické noese (300).
2. Cesty filosofie za primátem idee:
  1. Počátky eurasijskoafrické noese z mytu (301 až 304): přehled průběhu (301), souvislost kultur eurasijskoafrických dle Masson-Oursella (302—4), 'indoevropská invaze' (303), hellenistické a indické středisko (304), odchylnost základních intencí subjektivace a objektivace (305—308): filosofie počínáním ku znovuzřízení jednoty myšlení a bytí, a filosofie jako problematika teoretická (305), vývoj procesu objektivace (306), charakter filosofie západní, postoj diváka a kritika a vlivy z východu (307), cesty

k primátu idee (308), přehled přínosů (vlivů) východní filosofie na západní (309—322): přínosy asijsko-africké kultu technice vědění (a kultice) (309), náboženské idee iranskopereského okruhu (310), indický idealismus (311), jeho spojení s mystickým aktivismem (312—4): cíl osvícení, prozívání stavů mystické sjednocnosti (312), současný nihilismus poznání (313), proces immanentní interiorisace (subjektivace) (314), vlivy Číny na evropské myšlení (315—317): charakter čínské filosofie: uzavřenost v sobě, klid, taoismus (315), konfucianismus a rituálnost (316), přičiny stagnace ve středověku a kvetoucímu oproti renaissanci (317).

Ocenění přínosů mimoevropských kultur evropskému myšlení: (318—321): idea logu a idea světla poznání, řecké „έντασις σοφία“ a krízis (318), kosmogonie mytické a řecké myšlení (319—20): kosmogonie blízké Asie (319), Rig-Veda X, 129: a Tao (320), genese západoafrické a idea spásy světa (321), postup od anthropomorfismu k idei zákona, řádu (322).

2. Ke vzniku řecké filosofie z mytu (323—8): směr zpředmětní, zprofanování mytu se dělí na technicko-vědecký a filosoficko-vědecký (323), směr filosoficko-vědecký a Logos (324 až 8): Leukippus a Demokritos (a ontologie) (324), vznik ideje řádu, míry z mytu (325), problém vzniku a zániku u Parmenida (326), řešení tohoto problému u ostatních (327), Logos, řád a duše, mythos a logos (328), vědění jako hledání ‚pravdy‘ (329), první krise vědy (330), postup k abstraktnosti (331), Plato a kritika filosofie (332—4): sokratovská dialektika (332), nauka o ideích (333), Plato, relativismus a metafysika (334), Aristotelovo pojednání filosofie (335—8): šíře, ne prohloubení (335), logika a poznání (336), obtíže východiska vědění z empirismu (337), Aristoteles a křesťanství středověk (338): filosofie služkou theologie, — navázání na antiku, humanismus a renaissance (339), středověk a problém poznání, středověk a jednotná křesťanská civilisace (340). Náboženské motivy ve filosofii řecké (341—5): Plato a orfismus (341), Plato a náboženská etika (342), novoplatonismus a mystika (343—5): mystika a náboženská extase (343), mystika a problém poznání (344—5): subjektivace jako proces zrušení problematiky (344).

3. Přenesení problému poznání na božský rozum v novoplatonismu a křesťanské filosofii (sv. Augustin) (345). Vlivy tohoto obratu k heteronomii v novodobé filosofii (Descartes i Leibnitz) (346—7). I empirismus podléhá heteronomii (metafysickému objektivismu) (348 až 9): empirismus přijímá skutečnost hotovou, zkoušenost subjektu danou (348), konec empirismu jako teorie vědění v Humeově agnosticismu, v teorii nevědění (349).

4. Nové uchopení problémů poznání, přechod ke kriticismu (350—360): historická nutnost nového postavení problémů poznání (350), v kriticismu soustředěny problémy jak empi-

rismu, tak racionalismu, a nejen problémy teoretické, ale i praktické mysli (351), charakter znovuuhopení problému filosofie v kriticismu: universalism, ne schematism, idea ne systém (352), idea autonomie a svobody mysli podmínkou etiky: mysl zákonodárce, ne jen divák (352).

(¹) Charakter Kritiky čiré mysli, postup ku primátu idee, nutnost sledovati předkritickou fasi (353), přehled a srovnání cest vývoje problému poznání až ku kriticismu, resp. transcedentalismu Kantově (354—360): vznik problematiky reflexe z naivně thetického vědomí (354), pokusy o překonání problematiky subjektu a objektu v metafysice předkritické (355), krise vědění v řeckém myšlení přenáší se do novodobé filosofie jako krise racionalismu a empirismu (356), k metodickému nedostatku předkritické filosofie v postavení problému poznání (357). Ani Humeův irracionalism ani Leibnitzův mystický racionalism není východiskem z nesnází heteronomní these (358), analytický rozum Leibnizův a idea infinitního rozumu (359), reakce proti intelektuální metafysice Leibnizově u Kanta (360), předkritické faze KANTOVY filosofie (361 až 379): recepce tehdejší vědy a filosofie (361—362), oposice proti Wolffovi, souhlas s Crusiem, jediný možný důkaz existence boží (362), kritika pojmu kausality počíná (363), Leibniz a problém působení, systém monad a analytický nadrozum (364), Kantova oposice proti Leibnizovu logicismu (365), epocha snů duchovidcových: metafysika a jistota morální (Rousseau) a etika (366), přejímání Humeova agnosticismu v teorii poznání (367), přechod ku problémům Kritiky (368—383): otázka jistoty zkušenosti a empirism (368), cesta za novou (transcedentální) logiku (369), k otáze analyticke a syntetické funkce rozumu: syntetická je genese, ne skladba z daných elementů (369), cesta k transcedentální aestetice (370—377): názory doby a vývoj pojmu prostoru a času k názoru o jich idealitě (370), idealism a idealita (371), absolutnost prostoru u Newtona a Eulera (372), notio rationalis u Leibnize (a Kant) (373), prostor jako pojem tak forma názoru (374), prostor jako problém metafysický (375), Kantova kritika Newtona a Leibnize (376), ještě nedosaženo stanoviska kritiky (378), než v otázce intelligibilního světa, jako otázce mrvavní jistoty (378), nepodmínenost mrvavního nároku positivní metafysikou (379), idea svobody, autonomie a spontaneity mysli působí na problémy teoretické mysli (380), transcedentální ráz pravidel mrvnosti a idea Kritiky (381), Kritika jako teorie zkušenosti (odkrytí skryté metafysiky (382), problém transcedentální objektivity jako quid juris poznání (383), transcedentální obrat, anonymita metody (383). Vlastní otázka vedoucí ke Kritice (384), otázka apriori poznání a předchozí metafysiky (385), schematický přehled cestky ku Kritice (386—392): problém objektivity a empirie (386) řada psychická a pojmem nutnosti,